List 37. **NOVICE** Tečaj XLII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 10. septembra 1884.

Obseg: Nov način posnemanja mleka. — Poziv udom podružnice c. k. kmetijske družbe senožeške in drugim gospodarjem na Pivki. — Žvepljanje sodov. — Nekaj zoper garje (grinte) pri ovcah. — Vprašanja in odgovori. — Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave o dedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. (Dalje.) — Volitev na Notranjskem. — Deželni zbor kranjski. — Noč pred sv. Dnevom. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Nov način posnemanja mleka.

Znano je, da je smetana toliko slajša, tolstejša in boljša, kolikor hitreje se shladi mleko. Znano je nadalje, da se na noben način ne dobi toliko smetane in ravno tako posnetega mleka, kakor ravno z neposrednjim dotikanjem mleka z ledom. Toda pri tem posnemanji ne postane pa le mleko, ker se led jako hitro taja, slabše, temveč je tudi prelivanje in zopetno nalivanje samo na sebi jako težavno in zamudno. Kako se temu izognemo, kaže nam spodej stoječe vpodobljeno ravnanje.

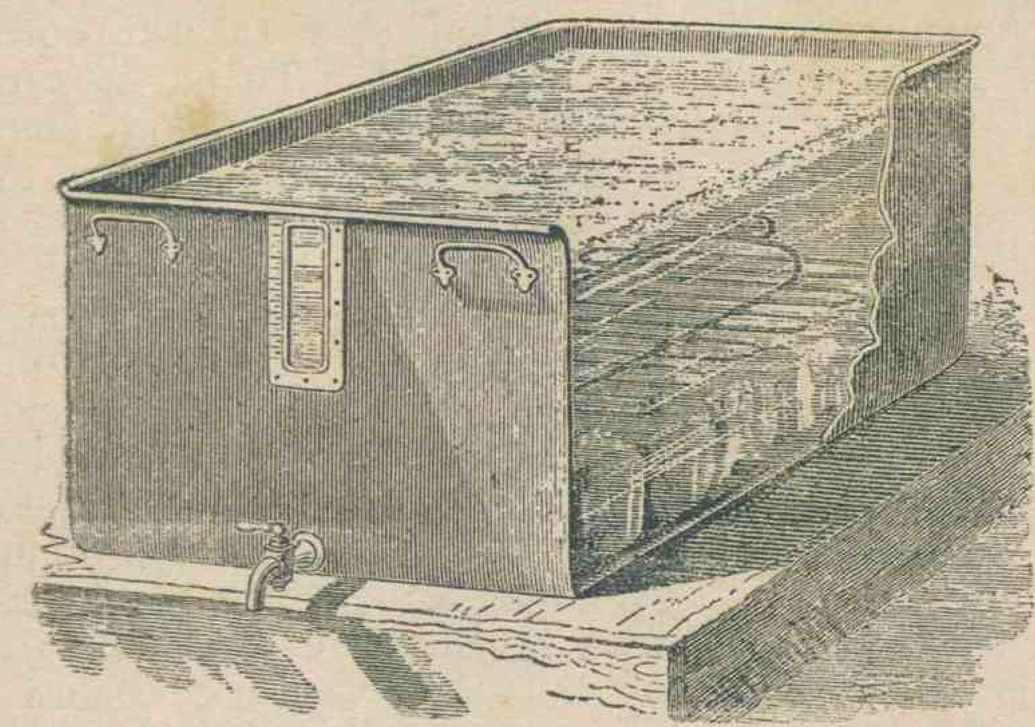

Četrti del posode, koje oblika in naprava se iz podobe razvidi, napolni se s čistim ledom. Da pa led ne splava na vrh, pokrije se z železno mrežo. Led pa mora — v velicih in ravnih kosih — spodnji del popolnem brez lukenj zavzimati, da se ne začne tajiti, predno je vsa smetana stopila na površje. Posoda ima na sprednjem delu ravno nad pipo stekleno zarezo, skozi katero lahko mleko opazujemo, da pričnemo o pravem času posnemati mleko. Posnemanje naj se vrši ravno 40 minut potem, ko smo napolnili posodo, Ker se v tem času začne tajati tudi led, odteče naj tudi takoj po posnemanji posneto mleko skozi odprto pipo. Pred zopetnim napolnjenjem pregledati moramo led in luknjaste ter otajane kosce nadomestiti z novimi. Izumel je to ravnanje Amerikanec Henry W. Kellogg.

Poziv

udom podružnice c. kr. kmetijske družbe senožeške in drugim gospodarjem na Pivki.

Dné 21. t. m. popoludne imela bode senožeška podružnica c. kr. kmetijske družbe svoj občni zbor na Razdrtem. Zborovalo se bode, kako delovanje podružnice in sploh kmetijstvo na Pivki pospešiti, ter bode pri tej priliki tudi navzoč gosp. Rihard Dolenc, vodja vinarske šole na Slapu, in gosp. Gustav Pirc, tajnik c. k. kmetijske družbe in potovalni učitelj.

H zborovanju so vabljeni vsi udje podružnice, kakor tudi sploh vsi gospodarji, kateri se za kmetijski napredek zanimajo. Sprejemala se bodo tudi oglasila za pristop k c. k. kmetijski družbi.

Žvepljanje sodov.

Žvepljanje sodov spada med ona kletarska opravila, koja se največ opravljajo v vinski kleti, pa vendar je izvrševanje tega opravila še največkrat nepravilno. Namen žvepljenja je, zabraniti v sodo naseljevanje gljivic, ktere škodujejo sodnemu lesu ali pa vinu. Kakor je sploh znano, se pri žvepljanji sodov sožge v sodu žveplo, vsled česa se razvija zadušljiv plin, t. j. žvepljena sokislina. Žvepljena kislina je plin, kateri užo v mali množici pogubno vpliva na rastline nižje vrste, kakor na pr. gljivice. V sodu, kateri je bil zažvepljan in potem dobro zaprt, ne najde se več živega trosa od katere koli gljivice in sme ležati leta dolgo, ne da bi postal plesnjiv ali „bumfast“. Kedar se sod zopet rabi, treba ga je le dobro z vodo izprati.

Ako se sod, kateri se je ravno izpraznil, zažveplja, potem ostala mokrota sodova takoj posrka žvepljene sokislino ter umori vse gljivične trose. Po daljšem času zgubi se pa žvepljena sokislina, ona se spoji s kislecom zraka ter se spremeni v žvepleno kislino. Ako se v tak sod takoj hoče zopet vino vliti, najdlo se bode, da je vino postalo neprijetno kisleje. S pomočjo žveplene kisline razkroji se namreč primerni del grampe (Weinstein), nekaj vinske kisline se oprosti in zadnja dá vinu to neprijetno kislino. Da se to zabrani, treba je sod, predno se vnovič napolni, dobro izplakniti in še le takrat s tem delom prenehati, kedar voda, ki se iztaka, nima nikakega kislega okusa več. Pri sodih

pa, kateri so po žvepljanji dalj časa prazni ležali, vrine se pa žvepljena kislina v luknjice sodovega lesa in se dá le odpraviti z daljnim izpiranjem. Hitreje se doseže zaželjeni vspeh, ako se sod naprej z vodo izpere, potem izplakne z vodo, kateri je primešano nekoliko sode in nekaj dni pusti stati ter slednjič še enkrat z vodo izpere. Omeniti je še, da naj se vedno le sodi žvepljajo, nikdar pa ne vino, ker zadnjo s tom na dobroti izgubi. „Weinbau-Zeitung“.

Nekaj zoper garje (grinte) pri ovcah.

Spisal oskrbnik E. Purgar za „Landw. Wochenblatt“.

Kako težko da je, garjeve ovce ozdraviti, vé pač skoraj vsak, kdor se peča z rejo ovác. Pisatelj teh vrstic imel je velikokrat priložnost, bojevati se zoper to bolezen. Sploh pa imajo posestniki ovác v spodnji Ogerski le redkokedaj garij proste ovce.

Pastir v teh pokrajinah ima vedno v svoji torbici mazilo zoper garje, in ako je vesten, pozabi raje domá tobak, da, še celó živež, kakor pa to mazilo. Napravlja si pa to mazilo iz naslednjih tvarin: 70 delov svinjske masti, 8 delov živega srebra, 21 delov gostega in 28 delov redkega trpentina. To vse zmeša dobro skupaj v mazilo, s katerim ne zamenja nobeno drugo. Pred nekoliko leti hvalili so posebno neko mazilo iz severne Nemške. Bilo je tokoče in prej ko ne je bilo zraven največ žgane smole. Sestava bila je se ve da skrivnost. To skrivnostno mazilo pošiljali so v posodah iz ploščevine. Naši ovčarji bili so, kakor zoper vsako, tudi zoper to novotaranje. Mi smo pa na vsak način hoteli poskusiti to novo sredstvo. Po večtedenski poskušnji zadobili smo trdno prepričanje, da to mazilo ni zoper garje pri naših ovcah in vporabljati morali smo zopet staro skušeno sredstvo, ako nismo hoteli imeti pri prihodnji strižbi zgube.

V mnogih slučajih je pastir sam kriv, če ovce postanejo garjeve. On premalo na to pazi, da ne pride njegova čeda z drugimi čedami skupaj; da se njegov pes ne zaletava v ptuje mogoče garjeve ovce, ki pridejo iz semnja ali od drugod, in ko nazaj pride, med ovce bolezen zanese, ali če ovčar pripusti, da se njegov pes goni s psi mogoče garjeve čede in tako njegovo čedo okuži. V mnogih slučajih okuženja tedaj je vzrok ovčji pastir, v vseh slučajih pa, ako se garje zeló razširijo, vzrok je gotovo ovčarski hlapec. Neskrben in v takih rečéh neizveden človek ni za ovčarskega pastirja. Ako je le kolikaj skrben, zapaziti mora to bolezen takoj na tem, ako se posamezne ovce njegove čede z nogami praskajo, z ustnicami in zobmi grizejo, na trdih rečéh ribajo ali če se valjajo po hrbtu. Nadalje mora zapaziti garje tudi na tem, ako je volna na različnih krajih, posebno pa na hrbtu in na plečah izsmukana in se tako nad drugo volno nahaja. Taka mesta bi moral tukaj preiskavati in pogledati, je li ovčja koža na takih mestih trša, je li zgubila barvo, ali če je volna na takih krajih klobučevinasta ali uže koža in volna z ljuskinami preprežena. Naj si bode uže prvo ali drugo, takoj mora preiskavati s pomočjo nekaj ljudi vso čedo, ovco za ovco natanko, garjeve ločiti od negarjevih in v prvo zaprečiti razširjevanje bolezni z mazilom, katero se nahaja v vsaki knjigi zoper živinske bolezni, ali v veliki sili z navadnim sivim merkurijevim mazilom.

Namazati se mora dotično mesto, dokler ni mogoče daljše in natančneje preiskovanje. Ako so se v čedi garje uže tako vgnjezdile, da nahajamo pri posameznih ovcah, kakor tolarje velika mesta prevlečena s skorijo in ljukinami ne bode tako lahko pomagalo popolno kopanje, če tudi odpraskamo garje, s ploščevinastimi žlicami i. dr. Tako čedo ozdravi potem najložje mesarjev nož. Kože takih ovac bi se pa morale prav za prav po postavi uničiti.

Drugače je, ako se bolezen še le začenja. Najprej se mora garjeva ovca jako dobro rediti, ker po tej bolezni na paši kakor v hlevu mučena ni nikdar pri miru. Potem naj se maže do strižbe z zgoraj omenjenim mazilom, po strižbi naj se pa popolnem skoplje.

Sredstev za vspešno kopanje je jako mnogo. Jaz uporabljam z vspehom po dr. L. Wagenfeldu naslednje sestavljeno mazilo, kojo mi je uže pred leti priporočil prijatelj.

Na 30 ovac 5 kilogr. navadnega tobaka z 80 litri vode, kar se kake tri ure skup kuha. Odstranijo se potem sedaj neporabljiva tobačna peresa in pridene se potem $1\frac{1}{2}$ kilogr. neugašenega apna in $1\frac{1}{2}$ kilogr. lugaste soli, katero oboje se je stopljeno eno uro dolgo v lončeni ali železni posodi posebej kuhalo in med kuhanjem dobro premešavalo. Potem se to od ognja odstavi in pridene se med vednim mešanjem 1 liter žgane smole (Theer) in 2 kilogr. borovega olja. Slednjič zmeša se v primerno veliki posodi tabakova prekuha zopet med vednim mešanjem s to zmesjo.

V to mešanico, koji se vedno prilija, da gorka ostane, vtopijo se popolno ravno ostrižene ovce. Obvarovati se morajo usta, nos in oči, in odpraskati ter odstrgati posebno zeló garjeva mesta s kako tumpasto rečjo najbolj s kako ploščevinasto žlico. Dobro je tudi, ako se pred kopanjem zaznamujejo garjeva mesta s borovimi sajami ali kako drugo tako rečjo, da potem delavci med kopanjem lažje najdejo garjeva mesta in da jih ne pregledajo.

Da je to popolno kopanje v ravno napravljenem lugu po šestem ali sedmem dnevu potrebno in da se mora zopet ponavljati, ako se po pretečenem drugem tednu opazi le kak sled garij, uvidel bode vsak, kdor vé, kako trdovratna in težko ozdravljiva je ta bolezen.

Omenil sem zgoraj, da naj se v začetku bolezni ločijo garjeve ovce od negarjevih. To pa ne zaradi tega, da bi se negarjeve obvarovale okuženja, ampak samo zaradi tega, da hlapec uže vidno garjeve ovce lažje opazuje in jih natančneje preiskuje. Ako se enkrat nahajajo garje v čedi, misliti si mora, da so vse ovce garjeve. Na vsak način se morajo vse ovce popolnem skopati. Z odstranjenjem dosežemo le toliko, da bolj bolne bolje krmimo, večkrat preiskujemo in vsak dan mažemo. Med tako zvanimi zdravimi dobili bomo vedno posamezne garjeve, katere moramo se ve da potem med garjeve uvrstiti. Za odstranjevanje in mazanje, kakor tudi za kopanje in pripravljanje navedene mešanice posluževati smemo se le zanesljivih ljudi, ako hočemo, da bo vse naše delo vspešno. Dobro je, ako nadzorujemo ta dela sami, pri kopanji je pa naša navzočnost neogibno potrebna! Ker so ovce med kopanjem jako nemirne, ker je lug jako oster in je delo nenavadno, postanejo delavci kmalu nepotrpežljivi, mučijo po nepotrebnem ovce, ali ravnajo vse le bolj površno, da tem prej dokončajo svoje delo. Posledica temu je ta, da se mora delo večkrat ponavljati in da je pri večkratnem površnem ravnanji vspeh vedno negotov.

Tedaj ponavljam še enkrat. Glavni pogoji, da bode naše delo uspešno, so naslednji: v začetku bolezni ločiti moramo ovce; do strižbe moramo jih mazati z mazilom napravljenim iz živega srebra; dobro jih moramo krmiti; lesa naj bo suha in zračna; potrebno je natančno popolno kopanje; potrebni zanesljivi ljudje in slednjič osebna navzočnost.

Le nerad navedel sem za prvi pripomoček zoper razširjenje garij mazilo napravljeno iz živega srebra. Vporablja se pri nas, kakor uže omenjeno, več desetletij brez posebne škode; kakega druzega boljšega pripomočka ne poznam. Če kdo vé za kako boljše sredstvo, naj jo pové, hvaležen mu bode pač vsak ovčar.

Kopanje z volno, tedaj pred strižbo odsvetoval bi jaz vsakemu, ne samo zaradi tega, ker je tu delo veliko težavneje, ampak ker je tudi vspeh jako dvomljiv.

Pri skupni paši v gozdih, po grmovji itd. mora se jako natanko paziti na garje. Večkrat zanese namreč ovčar, ki ima z nami skupno pašo, ako svoje ovce prodaja, menja ali je na prodaj goni, to bolezen med naše ovce. Njegove garjeve ovce namreč ribajo se na deblih itd., naša čeda gre ravno memo, mogoče še le čez nekaj dni, in obesi se na-njo volna garjevih ovac in naše ovce postanejo garjeve.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 26. Kako se pomaga govedi, če krišči? Tukaj ima neki gospodar telico. lepo, 2 leti staro, katere se je nadloga lotila. Se li dá pomagati? (J. D. v M.)

Odgovor. Ta bolezen traja pri govedi 1 do 3 tedne ter je navadno ozdravljiva, ako se vzroki odstranijo. Vzroki bolezni so v krmi ali pa udarec na obist (ledvico). Scanje krvi provzroči krmenje mladega jegličevja, listja od jelš in hrasta in sploh trave od močvirnih, kislih senožet, posebno če goved lačna pride na tako pašo. Tudi zaduhlo, slabo seno ali oves, pomanjkanje krme in vode pri veliki vročini naredi goved tako bolano. Zdravi se pa ta bolezen tako-le: Pred vsem pregleda se natanko krma, katera se premeni, če je treba, ali pa se goved od škodljive paše odstrani. Kot zdravilo se dá 50 gramov slezove korenine (ajbižove korenine), katera se pol ure v poldrugem litru vode kuha, potem precedi in dodá 15 gramov solitarja in 100 gramov Glauberjeve soli. Na dan se dá to zdravilo 2- do 3krat. Kot dobro domače zdravilo velja tudi na dan kacih 3—5 litrov kislega mleka. Ako je bolezen nasledek udarca na obist, kar se spozna, če goved kaže bolečine, kedar se pritisne na obist, potem je treba devati na dotično mesto mrzle, mokre rute.

Vprašanje 27. Kako se dajo sodi za predstoječo trgatev dobro osnažiti? (R. L. pri N.)

Odgovor. Prav cenó in dobro novi ali pa stari sodi osnažiti zamorejo se tako-le: V sod se dene nekaj litrov neugašenega apna, prilije se vode in potem sod dobro zapre. Ne traja dolgo časa, pa se ta zmes dobro zgreje in razvijajoči par prešine ves les. Na to prilije se še nekaj vode ter sod tje in sem pregiblje in slednjič nekaj ur tako pusti stati. Potem se pa sod toliko časa z vodo izplaknuje, da je odtekajoča voda popolno čista. Apno veže kisline in čreslevino lesa, vzame vso nesnago in je vsled tega najboljše čistilo.

Nova postava.

Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave o dedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti.

(Dalje.)

K posameznim vprašanjem, katere so v tiskani prilogi priložene začetkom navedenemu visokemu razpisu je v priloženih ocenah dano precej bogato gradivo. Vaša vzvišenost bode tedaj dovolila, da se jaz za svojo osebo omejim samo na kratke opazke.

K 1. Postava morala bi veljati za vse kmetijske domačije, katere so podedovalne, z izvzetimi deželnoknjižnimi posesti, katere imajo vsako leto plačevati nad 100 gold. zemljiškega davka.

K 2. Naprava „Höferolle“ (posebne knjige za kmetijske domačije z omejeno pravico razpolaganja) bila bi namenu postave škodljiva, ako bi bilo vpisavanje tudi pristojbin prosto, in to zato, ker se kranjski kmet vsled svojega nezaupljivega značaja nikdar rad ne zavezuje, in bi se, čeravno bi mu bilo izbrisanje na voljo dano, z enkrat izvršenim vknjiženjem zmiraj mislil vezanega.

K 3. V tej točki pridružim se mnenju kmetijske družbe, v kolikor se „Höferolle“ ne jemlje v ozir. Mislim namreč, da bi bilo iz praktičnih vzrokov najbolj kazalo, načelo sprejeti, da se imajo vse na eni posestni pôli v (novi) zemljiški knjigi vpisana zemljišča (oziroma pohištva) smatrati za e n o kmetijsko domačijo.

Kjer še nove zemljiške knjige niso dovršene, moralo bi nadomestilno veljati načelo (da k domačiji spada ono), kar je mogoče z dotičnega doma primerno dobro obdelavati. — V slučaju dvomljivosti, ki bi se pa na Kranjskem ne pripetil lahko, morala bi o tem določiti sodba izvedencev.

Ako bi se naprava „Höferolle“, zoper katero sem se pri št. 2. izrekel, vendar-le sprejela, morale bi se te vknjižbe po izgledu zemljiških knjig, oziroma po načelu mogočosti obdelavanja iz dotičnega dvora sprejeti.

K 4., 5. in 6. Ako se hoče, da naj bi postava na Kranjskem imela kaj vspeha, morale bi se za prejemnika določiti olajšave, tedaj bi se moralo ono, kar bi pred drugimi dobil po moči visoko odmeriti. Priporoča se tedaj sprejeti določilo vestfalske postave od dne 13. julija 1836. leta, da naj bode nameček prejemniku odločen p o l o v i c a č i s t e v r e d n o s t i domačije (to je, vrednost domačije z vštetim inventarjem, po odbitih vknjiženih dolgovih).

Kar zadeva zračunanje vrednosti posestva oziroma vrednosti inventarja zadeva, bi se po moji misli ne smelo segati po cenitvi. Cenitev po izvedencih ima v takih slučajih zmiraj nekaj neprimernega. Izvedenci so redno sosedje dotične domačije, sè stanovalci so dobro znani, mnogokrat z nekaterimi v prijatelstvu ali sovraštvu, na kratko, redno ne brez predsodkov, nadalje pa je cenitev po izvedencih zmiraj zamudna in ne brez stroškov. Priporoča se tedaj vrednost domačije s pritičlino vred (z vštetim gospodarskim inventarjem) po katastralnem čistem prinosu uže naprej postavno določiti. Katera kolikost čistega dohodka naj bi se za vrednost domačije sprejela, moralo bi se z ozirom na novo podlago zemljiškega davka še posebej preiskati. Nikakor bi sprejeta vrednost domačije ne smela presegati 20terega čistega katastralnega dohodka.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

Trgovinska in obrtna zbornica imela je dne 20. avgusta redno sejo pod predsedstvom zborničnega predsednika g. Josipa K u š a r j a in v prisotnosti naslednjih gospodov zborničnih članov: Ivan B a u m g a r t n e r, Iv. Nep. H o r a k (podpredsednik), Anton K l e i n, Franc K o l l m a n n, Alfred L e d e n i g, Mihael P a k i č, Ivan

*

Perdan, Vaso Petričič, Jos. Ribič, Fr. Sark in Jarnej Žitnik.

Gosp. zbornični predsednik konstatuje, da je za sklepanje zadostno število zborničnih članov zbranih, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika gg. Alf. Ledenika in Jarneja Žitnika.

Potem naznani, da mu je od c. k. deželnega predsedništva došel naslednji dopis: „Čast imam naznanjati Vašemu blagorodju, da je po ravnokar mi došli brzojavki nj. ekscelence gospoda glavnega pobočnika Nj. veličanstva fcgm. barona Mondela Nj. veličanstvo cesar za čestilko, katero ste v imenu trgovinske in obrtne zbornice povodom Najvišjega rojstvenega dneva izrekli, izraziti blagovolilo svojo zahvalo“.

Zbornica je to izjavo stojé vzela na znanje.

I. Zapisnik poslednje seje se odobri.

II. Gosp. Mihael Pakič poroča o zborničnem računu in stavi v imenu odseka naslednja predloga:

1. Računski sklepi o zborničnem računu in penzijskem zakladu za 1883. leto se odobré ter se računodajalcu dá absolutorij;

2. redno izkazan račun se v zmislu §. 21. zakona z dne 29. julija 1868. drž. zak. štev. 85 predloži nj. ekscelenci trgovinskemu ministru potom c. kr. deželne vlade.

Predlog se enoglasno vsprejme.

III. Gosp. Vaso Petričič poroča o prošnji občine Gradec za dovoljenje 4 semnjev za blago in živino, in sicer v ponedeljek po sv. Valentinu, v ponedeljek po sv. Florijanu, v ponedeljek po Marijinem rojstvu in v ponedeljek po sv. Tereziji. Izmed občin so ugovarjale samo štiri, od treh občin pa niso došle nikake izjave.

C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlji se je izreklo proti dovolitvi prošnje.

Enako prošnjo je vložila ta občina uže 1874. in 1876. leta, a zbornica jo je tedaj odbila; ker se odnošaji od tedaj niso spremenili, stavi odsek predlog:

Zbornica naj se proti dovolitvi semnjev izreče.

Zbornica vzprejme predlog.

Gosp. Vaso Petričič poroča o prošnji podobčine Nadlesk za dva semnja za blago in živino, in sicer v 24. dan marcija in v prvi ponedeljek po sv. Janezu Nepomuku. V prošnji se omenja, da v ložki dolini živinoreja zeló znatna in se mnogo po živini povprašuje. Prošnjo priporoča tudi c. kr. okrajno glavarstvo v Logatci; tudi c. k. okrajni zdravnik v Postojini izrekel se je na vprašanje okrajnega glavarstva za privolitev, češ, da je živinoreja v ložkem okraji v istini na visoki stopinji. Z ozirom na to, da se je v ložkem okraji v novejšem času živinoreja povzdignila, kar je s številkami dokazano z ozirom na to, da občine logaškega in kočevskega okraja niso ugovarjale, predlaga odsek:

Zbornica naj se izreče za dovolitev semnjev.

Predlog se vzprejme.

V. Gosp. Vaso Petričič poroča o prošnji občine Semič za dovoljenje štirih semnjev za blago in živino, in sicer v ponedeljek pred sv. Gregorijem, v ponedeljek pred sv. Jurijem, v ponedeljek pred sv. Antonom in v ponedeljek pred sv. Uršulo. Enaka prošnja se je stavila uže v letu 1876. in 1880., a se je tedaj zavrgla. Ker se je pet občin izreklo proti pomnožitvi semnjev in ker je v črnomeljskem okraji uže več semnjev, se je odsek izrekel proti dovolitvi prošnje, ter stavil predlog:

Zbornica naj se v svojem izreku c. k. deželni vladi izreče proti dovolitvi semnjev.

Gosp. A. Ledenik omeni, da je občina Semič od druzih občin v trgovskem prometu odločena in jej je zeló težko svojo živino in poljske pridelke spraviti v denar, ko so najbližnji semnji v Metliki in v Črnomlji od nekaterih krajev po štiri ure hoda oddaljeni. Razvidno je, kako težavno je obiskavati te trge, osobito o zimskem času. Občina Semič leži v sredi občin Črešnica, Vinji vrh in Kot, katere pripadajo k župniji Semič, in katere bi tudi imele koristi od semnjev v Semiči. Po trditvi občinskega zastopa bi bili semnji za prebivalstvo tudi zaradi tega koristni, ker bi si lahko na njih nakupilo potrebnih rečí, katere mora zdaj z veliko izgubo časa nakupovati na druzih semnjih. Gosp. govornik meni, naj bi se oziralo na to prošnjo, vendar le v toliko, da bi se mestu štirih dovolila samo dva semnja, kar bi zadostovalo.

Pri glasovanji se vzprejme z večino glasov predlog gosp. A. Ledenika, naj se c. k. deželni vladi priporoča, da se občini Semič dovolita dva semnja za blago in živino.

VI. Gosp. M. Pakič poroča o naslednjih prošnjah za odpustitev dokaza o sposobnosti za samostalni nastop in izvrševanje obrta:

1. Ivan Krajec v Rudolfovem prosi, da bi se mu odpustil izkaz o sposobnosti za knjigovezni obrt v Rudolfovem in od leta 1881. tudi knjigotrštvo. Prosilec dokaže s spričevalom, da se je v prostih urah uril skozi pet let v knjigoveztvu ter ga tudi izvrševal, tako, da je sposoben samostalno izvrševati knjigovezni obrt. C. k. okrajno glavarstvo toplo priporoča prošnjo, ter omenja, da ni samo v interesu prosilca, marveč tudi v interesu prebivalstva, če Krajec poleg knjigotrštva in knjigotiskarstva izvršuje tudi knjigovezni obrt. Odsek stavi torej predlog: Zbornica naj deželni vladi prošnjo priporoča.

Gosp. J. Žitnik omenja, da se prosilec ni izučil v knjigoveztvu, ter da se leta, katere je delal kot volontêr, ne morejo šteti za leta pomočništva. On je torej mnenja, naj se prošnja odbije.

Gosp. A. Klein omenja, da se je prosilec v istini učil knjigoveztva, ter da ima sposobnost za ta obrt, zaradi tega podpira tudi odsekov predlog.

Gosp. V. Petričič tudi priporoča odsekov predlog, kateri se potem z večino glasov tudi vzprejme.

2. Franc Hren iz Toplic prosi, da bi smel nastopiti in samostalno izvrševati mizarski obrt, ne da bi moral izkazati s spričevalom, da se je mizarstva učil. Prosilec omenja, da se je mizarstva učil, ter da je 2 leti in 8 mesecev služil kot mizarski pomočnik. To slednjo trditev izkaže tudi s spričevalom o službovanji. C. kr. okrajno glavarstvo priporoča prošnjo in odsek, prepričan o prosilčevi sposobnosti za mizarski obrt, stavi predlog:

Zbornica naj priporoča c. k. deželni vladi prošnjo.

Predlog se vzprejme.

VII. Gosp. M. Pakič poroča o prošnji občine litijske zaradi nastavitve maksimalne tarife za meso. Meso pitanih volov naj bi se kilo plačevalo po 44 kr., meso od krav, bikov in junic kilo po 42 kr. C. kr. okrajno glavarstvo priporoča prošnjo ter omenja, da je v političnem okraji litijskem na leto 43 živinskih semnjev, torej si lahko mesarji oskrbijo klavno živino, občinstvo pa se vendar mora varovati poškodbe. Nastavitev maksimalne tarife pa bi nikakor ne bila pogubna za mesarje, saj so itak cene visoko odmerjene. Odsek strinja se z mnenjem c. kr. okrajnega glavarstva, ker se mora nastavitev maksimalnih tarif osobito zaradi tega priporočati, ker zdanji zakon ne pozna določanja cen. Odsek torej stavi predlog: Zbornica naj priporoča prošnjo litijske občine.

Predlog se vzprejme.

VIII. Gospod zbornični tajnik poroča o dopisih c. kr. okrajnega glavarstva v Litiji z dne 19. julija in 9. avgusta t. l., zadevajočih ustanovitev zadrug. V političnem okraji litijskem bilo je koncem leta 1883. v

286 krajih 825 obrtnih podjetij, katera spadajo v 35 kategorij. Večina obrtnih strank, izimši neznatno število trgovcev, krojačev in čevljarjev v Litiji, Zagorji in v Šmartnem, zvršuje obrt le kot postransko delo, poleg kmetijstva. Večina krojačev, čevljarjev in mizarjev dninarji na deželi večinoma samo z učencem, hodeč od hiše do hiše delat za hrano in za malo plačilo.

Med temi obrtniki je malo vkupnih interesov, kakoršni so med obrtniki v mestih, trgih in v večjih obrtnih krajih. C. kr. okrajno glavarstvo prosi toraj za izrek mnenja v tej zadevi.

Zbornica je v seji dne 18. julija t. l. predlagala za politični okraj litijski naslednje zadruge:

1. Po eno zadrugo gostilničarjev za davčni okraj litijski in zatiški;
2. zadrugo mlinarjev in žagarjev za političen okraj litijski;
3. po eno zadrugo rokodelskih in drugih dopuščenih obrtov za davčni okraj litijski in zatiški;
4. eno zadrugo trgovskih obrtov za političen okraj litijski, katera zadruga naj bi se pač delila v zadrugo večjih in v zadrugo manjših trgovskih obrtov.

Odsek pozna razmere obrtovalcev na kmetih ter mu je dobro znano, da bode ustanovitev zadrug zadela na ovire, a gledé na postavna določila se mora delati na to, da se ustanovijo zadruge. Zbornica je imela pri svojih predlogih pred očmi ukaz z dne 18. julija 1883., št. 22.037, vsled česar se po §. 106, odstavek 1. obrtnega zakona, mora delati na to, da se ustanovijo v prvi vrsti zadruge enakih ali sorodnih obrtov v eni ali v sosednih občinah.

Časi se vendar morejo ustanoviti zadruge sploh ali gledé na posebne obrtne kategorije za večje okrožje, če namreč v primernem krajevnem okraji ni priličnega števila enakih ali sorodnih obrtov. Delalo naj bi se toraj na to, da se za političen ali vsaj za sodni okraj ustanovijo, v katerem slučaji more po §. 106, odst. 3., zadruga obsezati tudi obrtovalce in pomožne delavce iz mnogih občin in različnih obrtov.

Pri tem se priporoča, da se po §§. 109. do 112. kolikor možno ozir jemlje na želje vdeležencev. Odsek je še vedno mnenja, naj se dela na to, da se zadruge v zmislu gorenjih predlogov ustanovijo in naj se le zadruga mlinarjev in žagarjev opusti ter naj se zadrugi rokodelcev in drugih dopuščanih obrtov pridruži.

Toraj naj bi se z ozirom na nov trgovinski in obrtni zbornici predloženi izkaz delalo na to, da se ustanovijo naslednje zadruge:

1. Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. za sodni okraj litijski z 242, in
2. za davčni okraj zatiški z 139 obrtniki;
3. zadruga rokodelskih in druzih dopuščanih obrtov za sodni okraj litijski z 221, in
4. za sodni okraj zatiški z 109 obrtniki;
5. zadruga trgovskih obrtov za političen okraj litijski z 113 članovi.

Če je c. kr. okrajno glavarstvo istega mnenja ter se mu potrebno zdi, bode zbornica vdeležence tudi na sedeži političnega oblastva, oziroma v sodnem okraji zaslišala, na kar bi se morda mogle koj pričeti ustanavljati zadruge.

Gosp. poročevalec stavi v imenu odseka predlog:

„Zbornica naj v zmislu tega poročila izreče c. kr. okrajnemu glavarstvu svoje mnenje.“

Gosp. J. Žitnik podpira odsekov predlog, kateri se pri glasovanji tudi vzprejme.

(Dalje prihodnič.)

Politične stvari.

Volitev na Notranjskem.

Nasproti napadom „Sl. Nar.“ objavlja izvoljen poslanec notranjski gosp. Adolf Obreza v „Slovenci“ sledeče:

„V očigled dovršene deželno-zborske volitve v Notranjski nastaja mi dolžnost, svojim volilcem, kateri so v dan 25. avgusta t. l. za-me glasovali in mi za svojega poslanca izvolili — izreči po javnem potu svojo najodkritosrčnejšo zahvalo.

Zagotovljam jih, da bodem po vsej svoji moči delal za duševni razvoj naroda in vestno skrbel za materijelni blagor dežele, pozabil pa tudi ne bodem varovati svetinje narodnih pravic.

Ne bodite tedaj moji gg. volilci v skrbi, da bi jaz kedaj Vaše zaupanje izrečeno mi v dan volitve, zlorabiti hotel, ker zamorete prepričani biti, da bodem vedno zvesto služil domovini svoji!

Oprostite mi častiti gg. volilci, da ob jednem še to-le pristavim:

V zadnjih 8 do 10 dnevih se je v „Slov. Nar.“ povodom dopolnilnih volitev za deželni zbor Notranjske, toliko mojo čast kot zasebnika, kakor tudi kot poslanca žalečih člankov in notic priobčilo, da se čutim primoranega že iz spoštovanja do onih, kteri so mi pri volitvi svoje glasove dali, na vsa ona natolcevanja in popolnem resnična poročila odgovarjati, ker bi sicer moje molčanje zamogli smatrati moji nasprotniki, kakor tudi oni, ki me ne poznajo, kot dokaz, da se čutim krivega.

Ker je priobčil „Slov. Nar.“ tako mnogobrojno število mene napadajočih dopisov in notic, mi tudi ni mogoče vsacega posebej zavračati; temveč hočem le zavrniti mene najbolj žaleče laži in vsestransko neopravičene napade.

Opazil sem v prvo, da se mi je skoro v vsaki številki „Slov. Nar.“ očital servilizem do vlade in popolna odvisnost od nje. — Nazivalo se me je z vladnim kandidatom, vladnim možem itd.

Da bi jaz vladi slepo služil ter bil od nje odvisen mož in poslanec, moram to s studom odbiti. Kar se pa druzega natolcevanja tiče, namreč da sem pristaš sedajne vladne stranke, izrečem tu odkritosrčno, da sem jaz ravno tako, kakor vsi drugi narodni slovenski poslanci, naj se že pišejo Vošnjak ali Poklukar, Grasselli ali Klun, Tonkli ali Nabergoj naklonjen tej vladi, kteri smoter je, pomirjenje avstrijskih narodov in da sem njen odločen pristaš.

Kdor še sedaj ne vé, da stojé slovenski poslanci na strani tej vladi, dokazuje le popolno nevednost in neznanje sedanjega političnega položaja. Notranjcem je ta sedanji položaj dobro znan, in „Slov. Nar.“ se je jako zmotil, ko je računil na „nezavednost“ Notranjcev, kterim me je narisal kot vladnega mameluka.

Prejšnja leta, ko so gospodovale nam nasprotne vlade, bil je vsak privrženec vladi pri nas na Notranjskem zaničevan, a sedaj vedó dobro Notranjci, da je vlada na naši strani, in bilo bi nespametno jej kljubovati. Za to so pa bili vsi taki manêvri „Slov. Nar.“ pri nas brezvspešni.

(Konec prihodnjič.)

Deželni zbor kranjski.

Včeraj pričelo se je zborovanje deželnega zbora kranjskega ob 11. uri dopoludne po slovesni sv. maši, katera je bila ob 10. uri v stolni cerkvi.

Dnevni red bil je sledeči:

1. Otvorenje deželnega zbora.
2. Obljuba novo izvoljenih deželnih poslancev.
3. Naznanilo deželnozbornega predsedstva.
4. Volitev dveh rediteljev.
5. Volitev dveh verifikatorjev.
6. Volitev finančnega odseka 11 članov, predlog deželnega odbora.
7. Volitev upravnega odseka 9 članov, predlog deželnega odbora.
8. Volitev odseka 7 članov za deželnoodborno letno poročilo, predlog deželnega odbora.
9. Volitev peticijskega odseka 5 članov, predlog deželnega odbora.
10. Letno poročilo deželnega odbora za dobo od 1. avgusta l. 1883. do konca julija l. 1884.
11. Priloga 17. — Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnih poslancev:
    a) enega poslanca v volilnem okraji kmetskih občin Postojna-Senožeče-Bistrica-Planina-Lož;
    b) enega poslanca za mestni volilni okraj Kočevje-Ribnica;
    c) dveh poslancev iz volilnega razreda velikega posestva.
12. Priloga 1. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu za l. 1883.
13. Priloga 2. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep zaklada kranjske zemljiščne odveze za l. 1883.
14. Priloga 3. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun kranjskega zemljišno-odveznega zaklada za l. 1885.
15. Priloga 4. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep za l. 1883. in proračun za l. 1885. gledišnega zaklada.
16. Priloga 5. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep zaklada prisilne delalnice za leto 1883.
17. Priloga 6. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagajo računski sklepi kranjskih dobrodelnih zakladov za leto 1883.
18. Priloga 7. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga normalno-šolskega zaklada računski sklep za leto 1883.
19. Priloga 8. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun kranjskega normalno-šolskega zaklada za leto 1885.
20. Priloga 9. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagajo proračuni za leto 1885. in računski sklepi za leto 1883. ustanovnih zakladov.
21. Priloga 10. — Poročilo deželnega odbora zarad povekšanja nekaterih plačil v prisilni delalnici.
22. Priloga 11. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep kranjskega deželnega zaklada za leto 1883., potem glavni pregled gospodarjenja s premoženjem deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1883.
23. Priloga 12. — Poročilo deželnega odbora gledé uravnanja Save med Crnučami, Št. Jakobom, Podgradom, Dolom in Lazami.
24. Priloga 13. — Poročilo deželnega odbora gledé povišanja personalne priklade vodji vino- in sadjerejske šole na Slapu.
25. Priloga 15. — Poročilo deželnega odbora o lastni režiji v blaznici na Studencu.
26. Priloga 18. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga štatut sirotišnice za dečke „Collegium Marianum“ Vincencijevega društva v Ljubljani.
27. Priloga 19. — Poročilo deželnega odbora o premembi §. 33. uradne instrukcije za kranjsko deželno blagajnico.
28. Priloga 14. — Poročilo deželnega odbora gledé agrarnih razmer na Kranjskem.

Gosp. deželni glavar grof Thurn omenjal je v začetnem govoru smrti pokojne cesarice Marije Ane, katera je bila tudi velika dobrotnica dobrodelnih naprav in cerkva na Kranjskem, — dalje se je spominjal tudi v tekočem letu umrlega knezoškofa Janeza Zlatousta Pogačarja. Konečno povabil se je gosp deželni glavar gospode poslance tudi letos, kakor vselej pričeti zborovanje živijoklicem na presvitlega cesarja. — Potem pozdravil je gospod deželni predsednik baron Winkler došle poslance z obljubo, da bode njihovo delovanje spremljal z vso pozornostjo zmiraj pripravljen delovanje deželnega zbora po vsi moči podperati na blagor ljubljene kranjske dežele. Konečno gospod deželni predsednik naznanja, da za zdaj nima druzih vladinih predlogov, kakor načrt postavo doposlane od poljedeljskega ministerstva zadevajoč dopuščanje privatnih plemenih žebcev za oplemenenje. Ta načrt izroči ob enem deželnemu glavarju s prošnjo, da ga predloži deželnemu zboru v obravnavo.

Po tem naznanja deželni glavar prošnjo poslanca vit. Gutmannsthal-a za tritedenski odpust enako prošnja poslanca bar. Apfalterern-a za 14dnevni odpust. Deželni zbor pritrdi obema prošnjama. Deželni glavar dalje naznanja, da je izmed sklepov zadnjega zasedanja dobil Najvišje potrjenje: Volilni red, postava o vpeljavi lovskih kart in nekaj manjših postav.

Potem pridejo na vrsto volitve rediteljev, verifikatorjev in odsekov. Po nasvetu cesarskega svetovalca poslanca Murnika pretrga se seja za nekaj časa v ta namen, da se poslanci pogovore zarad volitev. — Ko se za nekaj časa seja zopet odtvori volilo se je sledeče:

Za reditelja izvoljena sta bila po aklamaciji: gg. dr. Poklukar in baron Lichtenberg; — ravno tako za verifikatorja: gg. L. Robič in Deschmann; po listikih pa so se izvolili v odseke, in to:

1. v finančni odsek gospodje: Mosche, Bleiweis, Detelja, Krsnik, Murnik, Poklukar, Vošnjak, Šuklje, Matuš, Luckmann, Deschmann; izmed teh izvoljen je bil koj potem za predsednika g. dr. Moše, za namestnika g. Deschmann;

2. v gospodarski odsek gospodje: Dr. Poklukar, predsednik, Detela, Pakiž, Papež, Samec, Svetec, Tauferer Schwegel, podpredsednik, Faber; in izmed teh za predsednika gosp. dr. Poklukar, za namestnika g. baron Schwegel;

3. v peticijski odsek gospodje: Schneid predsednik, Lavrenčič, Auersperg, Pfeifer, Zois; in izmed teh za predsednika gosp. vit. Schneid, za namestnika baron Zois; —

4. v odsek za letno poročilo deželnega odbora gospodje; Obreza, Dolenc, Klun predsednik, Robič, Sterbenc, Faber namestnik, Mauer; in izmed teh za predsednika gosp. Klun, za namestnika pa gosp. Faber. — Pri točki 10. dnevnega reda razdelilo se

je vsled predloga g. Murnika po izgledu prejšnjih let letno poročilo deželnega odbora med posamezne odseke vzrekoma en del finančnemu, en del gospodarskemu, ostala tvarina pa zato izvoljenemu posebnemu odseku.

Meritorična rešitev 11. točke dnevnega reda, poročila deželnega odbora o dopolnilnih volitvah odložila se je za prihodnjo sejo, ne da bi se poročila oddala posebnemu odseku. Računi in proračuni v prilogah št. 1 do 11 in priloga 13 izročili so se finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o uravnanji Save oddalo se je gospodarskemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o lastni režiji na Studencu izroči se po odborovem nasvetu posebnemu odseku 9 udov, in se volijo v ta odsek gospodje: dr. Bleiweis, Detela, dr. Sterbenec, Grasselli, dr. J. Poklukar, dr. Samec, Deschmann, baron Apfaltrern in baron Taufferer; temu odseku se takoj tudi izvoli za predsednika g. Grasselli, za namestnika baron Apfaltrern. — Prilogi 18. in 19. izročite se gospodarskemu odseku.

Konec seje bil je malo pred 2. uro popoludne. — Prihodnja seja bo prej ko ne prihodnji torek, med tem delajo odseki.

Zabavne stvari.

Noč pred sv. dnevom.

Maloruska povést.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Podgoriški.

(Dalje.)

„Sedaj je čas! Carica sama vprašuje, kaj hočemo“, pomislil je kovač in zopet padel na tla.

„Carsko Veličanstvo, ne rači soditi, rači milostiti! Ne, da bi žalil Vašo carsko Milost: iz česa so narejeni čižemci, ki jih Vaša carska Milost ima na nogah? — Jaz menim, da bi noben čevljar na svetu ne mogel sešiti takih čižmov. Ljubi Bog, ko bi moja žena imela takove čižme!“

Vladarica se je smijala. Tudi dvorniki so smijali se. Potemkin se je namrščil, pa takoj nasmijal. Zaporožci so jeli v rebra drezati kovača, menili so, da so morebiti možgani zavreli mu.

„Ustani!“ — rekla mu je laskavo vladarica. „Če tako hrepeniš po takih čižmih, saj ni težko dobiti jih. Prinesite mu precej moje čižme, one drage, prošite sè zlatom. To je prav, meni je jako po godu ta prostodušnot! Dejte“, — govorila je dalje gospodarica in pogledala možkega, ki je odločen od drugih pristojnikov stal na strani polnega, a nekoliko bledega obraza, — moškega, čegar skromni kaftan z velikimi bisernatimi gumbi je pričal, da ni dvornik — „to je predmet, vreden vašega ostroumnega peresa!“

Ko je carica razgovarjala se sè Zaporožci, v tem so donesli čižmice.

„Ljubi Bog, kakova krasota je to!“ — vskriknil je radostno kovač in segnil po čižme. „Vaše Veličanstvo, kedar se v takih čižmih drsate po ledu, kakovi ste Vaše Milosti nogici? — Mislim, da iz najčistejšega sladkora“.

Vladarica imela je res jako néžni nogi, ni mogla strpeti, da bi ne bila nasmijala se, ko je bila zaslišala tako hvalo iz ust prostodušnega kovača, ki je v svojem kozaškem kroji smel ponašati se, da je krasen moški, če prav je bil ogorelega lica.

Kovača je ta naklonjenost razveselila in osrčila, da je krasne carice hotel vprašati še marsika druzega, pa Zaporožci so ga suvali v rebra, naj molčí, in ko je bila carica obrnila se v njegove tovariše in jela izpraševati jih, kako živé na Siči, kakove imajo običaje, koraknil je nazaj, nagnil se k svojemu žepu in tiho je opomnil: „Odnesi me, hudir, takój!“ — a ko je bil zopet v svesti si, uže je bil za mitnično žrdijo.

„Utonil je, za Boga, utonil! Dejte, naj se ne ganem s tega prostora, če ni utonil!“ — jecala je tolsta tkalka, ki je stala v gruči Dikanskih kum sredi ulice.

„Kaj še? — ali sem morda jaz kakova lažnjivka! pod katero streho bi bila kaj ukradla kedaj? — ali sem morebiti okanila katerega teh, ki nimajo vere v mé?!“ — kričala je v kozaški svitki ženska vijolastega nosa in mahala z rokama okrog sebe — „dejte, kakor bi se meni ne ljubilo vode piti, kakor da stara Pereperčiha ni sama videla, kako je obesil se kovač!“

„Ali kovač bi bil obesil se? — Še tega je bilo treba!“ — začudil se je starosta, ki je bil prišel iz Čubove hiše, stopil bliže k besedujočim kumam in se ustavil.

„Dopovedi gotovejše, da nisi napila se vodke, stara pijanka!“ — rekla je tkalka — „kdor se hoče obesiti, mora biti takov zmóčenec, kakoršna si ti! Kovač je utonil! utonil je v oduški (wuhne). To znam jaz gotovo tako, kakor to, da si tista trenotja ti bila v krčmi“.

„Ostudnica! dejte, kako je začela pikati!“ — djala je kuma sinjega nosa. „Rajša bi molčala, ničemnica! Morda ne znam jaz, da vsak večer pohodi te djak“.

Tkalka je razpenila se:

„Kakov djak?! — h komu hodeva djak?! — zakaj lažeš?“

„Kakov djak?!“ — pisknila je in k hudim tovarišicam stisnila se djakinja v tulupu iz zajčjih kož, pokrit je bil s sinjo kitajko,*) — „kedo blati djaka?! Kedo govorí to — djak?“

„A dejte, h komu zahaja djak?!“ — oglasila se je ženska sinjega nosa in pokazala je tkalko.

„Ali ti, ostudnica“ — dejala je djakinja in stopila k tkalki — „ali ti, čaralnica, otožiš ga in napajaš s peklenskim strupom, da pohaja te?“

„Jaz hočem mir uživati, hudoba!“ — dejala je in umeknila se tkalka.

„Dejte, preteta čaralnica ti, kakor bi ne bila pričakala, da gleda lastne otroke, ničemnica! pí te bodi!“ kriknila je djakinja in v obraz pljunila tkalki.

Tkalka je hotela tudi takisto učiniti; ali pljunila je v neobrito brado starosti, ki je bil stopil prav h kumama, zato da je vse razločno slišal, ko sta prepirali se.

„A, ostudna baba!“ — zakričal je starosta, otiral pol obraza in dvignil palico. Ta dvigljaj je vsem ustavil jezo in zaničevanje — in ženstvo razgnal na razne straní. „Kakova mrzkost je to!“ — zatrdil je starosta in otiral se dalje. „Utonil da bi bil takov kovač! Ljubi Bog, a kako znamenit živopisec je bil! Kako močne nože, srpe, pluge je znal izdelavati! Kakova sila bila je! Da,“ — govoril je dalje in zamislil se — „takih delavcev je malo po naših vaséh. Opazil sem to sam, ko sem sedel v tisti preteti vreči, da nesrečnež ni bil krepkega duha. Ta presneti kovač vendar! pred minoto je bil še, zdaj pa ni več ga! A jaz sem na misli imel, da mu dádem podkovati svojo šarasto kobilo!...“ Starosta je bil poln takih dobrih misli in odšel je potem v svojo hišo.

Oksana je žalovala, ko sta bili do nje prišli taki vesti; malo je verovala Pereperčihinim očem in ženskemu blebetu: znala je, da je kovač dovolj pobožen,

---

*) Kitajka je ženska obleka iz nankina.

da ne bi upal se pogubiti svoje duše. Ali kaj, ko bi bil resnično prošel z namenom, da nikedar več ne vrne se? — Bog zna, ali najde kje drugje mladenča takega, kakoršen je kovač. Kovač je tako čestil jo! Delj časa, nego vsi drugi, trpel je nje sitnosti! Krasotica je celo noč pod svojo odejo obračala se z desne na levo stran in z leve na desno — in ni mogla zaspati. Ko je tako premetavala se v svoji čaralni krasoti, ki je nočna tema skrivala jo njej sami, zmerjala je skoro glasno sama sebe; pa upokojila se je in sklenila je, da ne bode mislila na nič več — a vse je bilo na misli jej, vsa je gorela, na jutro je bila vsa zamaknjena v kovača.

Čub ni pokazal ni radosti, niti žalosti zbog kovačeve usode. Njega misli so ubijale se le s tem: nikakor ni mogel zábiti verolomne Solohe, ni o snu ni prenehal, da bi ne bil preklinjal je.

Vstalo je jutro. Vsa cerkva je prav do svita bila polna národa. Stare ženske v belih krilih, v belih suknenih svitkah so pobožno križale se takój o uhodu v cerkvo. Plemiče v zelenih in žoltih kaftah (rokavač), a nekatere so v sinjih kontuših sè zlatimi brkami zadaj stale pred njimi. Deve, ki so glave omotane imele s celimi prodajalnicami trakov, vratove pa polne vrvic, križcev in cekinov, skrbele so, tei še bliže rinile se k ikonostasu. (Dalje príh.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (*Deželni zbor kranjski*) pričel je včeraj svoje zborovanje. Nadrobnosti prve seje opisujemo na drugem mestu današnjega lista. Seje vdeležila se je narodna stranka v popolnem številu. Izmed nasprotne stranke bili so prišli novoizvoljenci: grof Ervin Auersperg, baron Lichtenstein in Faber; barona Apfaltrerna in viteza Gutmannsthala ni bilo pri seji in privolil se je prvemu odpust 14 dni, zadnjemu pa odpust treh tednov. Zborovanje trajalo je blizo 3 ure. — Narodnih poslancev klub zbral se je v razgovor ob 3. uri popoludne; v njem poročal je prvomestnik klubov o delovanji izvršilnega odbora, potem volilo se je predsedništvo, in izvoljeni so bili dosedanji predsedniki, namreč g. P. Grasselli za predsednika, gg. dr. vitez Bleiweis in J. Murnik za podpredsednika. Nadalje bil je v naroden klub sprejet novoizvoljenec g. A. Obreza v navzočosti vseh 24 udov narodnega kluba. Konečno razgovarjalo se je o predstoječem zborovem delovanji. — Finančni odsek zboroval je zvečer ob 6. uri in razdelilo se je vse do sedaj izročeno mu gradivo posamesnim poročevalcem. Jutri v četrtek popoludne ob 5. uri zboruje finančni odsek zopet.

— (*Krasna slika Josipa Jurija Strosmajerja*), 50 cm. visoka in 33 cm. široka, izšla je ravnokar in se dobiva pri upravništvu „Slovanovem“ po 50 kr., po pošti pa po 56 kr. Kedor naroči po deset iztisov, dobi enajstega po vrhu. — Brez slike velikega tega rodoljuba in mecena jugoslovanskega ter prvega govornika krščanstva ne imela bi biti nobena rodoljubna slovenska hiša; zato pričakujemo, da bode slovensko občinstvo naročalo si jo prav pridno.

— (*Začetek šol*) ljudskih in srednjih je 16. t. m., vpisavanje učencev vrši se dne 13. in 15. t. m.

— (*Za častne svoje občane*) izvolil je občinski zastop v Rovtah gospoda deželnega predsednika barona Winklerja, deželnega glavarja grofa Thurna in okrajnega glavarja Mahkota.

— (*Včerajšnji mesečni živinski somenj*) bil je pra slabo obiskan, deloma mislimo zarad visokih taks, de loma pa tudi zato, ker je bilo zadnje dni v bližini ljub ljanski več semnjev, in ker bode v Ljubljani zopet kratkem letni somenj.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zanesljive poročila trdijo, da s naš cesar prihodnjo nedeljo dne 14 t. m. s posebnir vlakom severne železnice popelje k sostanku s cesar jem Viljemom in caram Aleksandrom ruskem nagra Skjernjevice; dne 17. t. m. vrne se naš cesar zope nazaj na Dunaj in se dan kasneje poda v Tirole odtvorjenji Arelske železnice. Dne 29 t. m. pa s cesar odpelje v Budapešt k otvorjenji ogrskega držav nega zbora.

Čuje se da ima naše vojno brodovje, katerega od delek se poda na daljno potovanje poleg druzega tud nalogo v Afriki neki poiskati in zasesti naselbino z kaznjence.

Štajerska. — Za deželnega glavarja štajerskeg imenovan je grof Gundaker Wurmbrand, državn poslanec štajerski, za njegovega namestnika pa državn poslanec baron Gödel.

Solnograška. — Veliko posestvo izvolilo je kon servativce.

Gališka. — Predsednik poljskega kluba v držav nem zboru vitez Groholski je nevarno zbolel, tako d se je bati bilo za njegovo življenje. Zdaj se sicer tr da se je veljavnemu državniku zdravje nekoliko zbol šalo, toda stan njegov še ni nikakor brez nevarnos in na vsak način moral bo pustiti politično svoje de lovanje.

Ruska. — Pretekli pondeljek dospel je car s svoj družino v Varšovo, koj po dohodu podal se je v cerke pravoslavno in potem v katoliško in je bil pri služb Božji. Vojaški manever na Mokotovskem polji priče se je ob ½12 in je trajal do 2 popoldne. — Naredb za varstvo cara in njegove rodovine so velikansk kar je po zadnjih dogodbah se ve da po vsem raz umljivo.

Nemška. — Odločeno je, da se cesar Viljem osobn vdeleži sostanka treh cesarjev v Skjernjevicah.

Laška. — Kolera tukaj zeló hudo razsaja, najbo v malo snažnem Neapolu, kjer je zadnjo nedeljo z kolero zbolelo 346 oseb, umrlo pa 113, soboto pr zbolelo jih je ravno tam 231, umrlo pa 67. Mali Šmare dan pa jih je tam zbolelo celó 653 in umrlo 310 osel Kralj prišel je z vojvodom Aostanskim v Neapolj m nuli pondeljek in je obiskal bolnišnice, — kraljica i kraljevič pa sta se preselila z Benedek v Monzo.

Francoska. — Kakor naznanja „National“, nap vedala je Francoska uradno Kitajcem vojsko, zborni imate se sklicati. Po poročilu „A. H.“ iz Šangaja na merava Kitajska iztok reke zapreti za vožje v Šanga konsuli pa ugovarjajo zoper tako naredbo.

Žitna cena

v Ljubljani 3. septembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banašk 7 gold. 87 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gol 40 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 55 kr. — prosa 6 gold. 18 kr. — ajde 5 gold. 49 kr. — ovsa 2 gol 76 kr. — Krompir 2 gold. 40 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.